

Příloha k protokolu o SZZ č.

Jméno: **Bc. Andrea SUSKOVÁ**

Vysoká škola: **Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích**

Filozofická fakulta

Ústav bohemistiky

Datum odevzdání posudku: **19. 8. 2019**

Obor: **Bohemistika**

Vedoucí diplomové práce:

PhDr. Štěpán Balík, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Příjmení a jména po chalupě v obci Proseč pod Ještědem

Oblasti Podještědí se věnuje již druhý kvalifikační text Andrey Suskové. Jestliže se v bakalářské práci soustředila na nářeční rozbor sebraného vzorku místní mluvy, v práci diplomové se autorka zabývá antroponomastickým zkoumáním. Pro její analýzu příjmení a jmen po chalupě v obci Proseč pod Ještědem je tak příznačné, že autorka využívá svých znalostí dialektologických (např. obouretná výslovnost v: *U Voučáků* nebo zjednodušení *nd* na *n*: *Vander* na *Vaner*). Navíc i diplomantkou použité označení „příslipka“ pro přezdívku či jméno po chalupě lze snad chápat jako dialektismus. Mohla by tuto tezi autorka potvrdit, či vyvrátit? Používá se zde také mužská forma „příslipek“ či „příslepek“, uváděná ve slovnících a odborné literatuře (SSJČ, PSJČ, NŘ). Jaký rod ve svém textu používá Jitka Rudová (blíže níže). Dále by Susková mohla během obhajoby objasnit etymologii tohoto substantiva a jeho významy.

Autorčin text je čtivý, drobné formulační nedostatky se objevují spíše zřídka. Susková například na s. 37 popisuje místní kroniku z roku 1922, „v níž se objevují jak dokumenty z roku 1654, tak nejstarší zápisy z roku 1539“. Nebylo by přesnější mluvit o citacích těchto zdrojů? Struktura práce je přehledná, jen je poněkud nezvyklé umístění rejstříku příjmení a jmen po chalupě na počátku práce. Čtenář si však na druhou stranu může již na počátku učinit jasnější představu o zkoumaném materiálu a jeho rozsahu. Sledovala tímto postupem diplomantka nějaký konkrétní cíl? Po teoretickém oddílu, v němž se autorka mj. zabývá vymezením onomastiky (podle Šrámků), klasifikací vlastních jmen a jejich vývojem (podle Beneše, Kopečného, Pleskalové aj.), přechází k části empirické. Velmi zdařilá je krátká třetí kapitola týkající se místní toponomastiky, tj. vysvětlení původu propria *Proseč* a jeho jednotlivých částí (např. *Kolimbark* podle autorky z německého Königsberg). Co se týče vlastního antroponomastického výzkumu, je třeba zdůraznit, že autorka se zabývá nejen stavem současným, ale ve své práci popisuje vývoj příjmení a jmen po chalupě od 18. století až do konce století dvacátého. Činí tak na základě písemných pramenů (místních kronik z meziválečného období, jež ale čerpají rovněž z pramenů 15. a 16. století) a také díky sdílnosti své informátorky (paní Ivaně Rozkovcové). Vhodné je rovněž členění „příslipek“ podle čísel popisných. Co se týče příjmení, jsou tříděna podle Knappové (2002).

Je třeba vyzdvihnout autorčinu snahu podat co nejvýstižnější etymologický výklad antroponym, v případě jmen po chalupě také na základě osobní zkušenosti s daným regionem. Autorčini předkové z dané oblasti pocházejí a není náhodou, že se zde vyskytuje i diplomantčino příjmení. Přestože autorka čerpá v případě analýzy příjmení z bohaté sekundární literatury (Beneš, Moldanová, Knappová, Mates, Vokabulář webový aj.), je otázka, zda by nebylo vhodnější některé méně pravděpodobné interpretace (podle Suskové např. z apelativ) vyloučit. V případě „příslipky“ *U Míňáků* autorka popisuje utváření onyma na základě lidové etymologie, „jelikož se traduje, že majitelka dostala při rozdělování majetku méně než její sourozenci.“ (s. 91) Možné by však bylo také podepřít svoji tezi o článku Svatopluka

Koudelky „Dcera prosečských hor“ (<http://horskyspolek.cz/files/Rocenska%202004N.pdf>), v němž je tento fakt dvakrát zmíněn (s. 10 a 14).

V tabulkách v příloze je přehledně zobrazena proměnlivá četnost příjmení v 18., 19. a 20. století a současný stav. Tato data autorka hodnotí i v samotném závěru. Poněkud zastřený postřeh, že příjmení německého původu od 18. století postupně ubývají (s. 125 a 126) by bylo možné lépe ukázat na prvních deseti příjmeních z každého období. Zdařilá pasáž na s. 127 se týká například proměn příjmení (např. *Suske / Suska*). Rád bych se v této souvislosti ještě zeptal na lokalizaci příjmení. K jakým závěrům diplomantka dochází, pokud vyhledá příjmení jako *Kyksa, Laurin, Suska, Šrýtr, Vajsetl* na webových stránkách Kde jsme (<https://www.kdejsme.cz/>)?

Velmi pozitivně hodnotím autorčinu volbu srovnat své závěry týkající se „příslípek“ se závěry analýzy jmen po chalupě z nedalekých obcí *Sdružení rodáků a přátel kraje Karoliny Světlé: Jména po chalupě v Hodkách a ve Světlé pod Ještědem* Jitky Rudové z roku 1980. Susková na s. 128 a 129 potvrzuje konstatování své předchůdkyně (označení „příslípka“, většinové utváření jmen po chalupě pomocí předložky u a převažující formy plurálové, ve starší podobě také v nářečním tvaru: *U Podboroušskejch*).

Diplomová práce Andrey Suskové představuje významnou antroponomastickou sondu zvláště díky svému komplexnímu diachronnímu zkoumání (vývoj příjmení a jmen po chalupě od 18. století po současnost). Velmi cenná jsou také její zjištění týkající se místních jmen po chalupě, v nichž se mj. objevují nářeční rysy typické pro oblast Podještědí. Diplomovou práci rád doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **v ý b o r n ě**

V Českých Budějovicích dne 19. srpna 2019

.....
podpis vedoucího diplomové práce

Stupeň klasifikace:	v ý b o r n ě	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------------	-------------	-------	-----------

*) Nehodící se škrtněte